

¹Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

У статті досліджено процес інституціоналізації цифрових платформ у системі міжнародних економічних відносин у контексті структурної трансформації глобальної економіки під впливом цифровізації. Обґрунтовано, що платформи еволюціонують від інструментів електронної комерції до стійких інституційних суб'єктів, які фактично задають правила доступу до ринків, стандарти обміну та алгоритмічні механізми координації транскордонної взаємодії. Запропоновано авторське трактування інституціоналізації цифрових платформ як багаторівневого процесу, що супроводжується формуванням гібридної моделі глобального економічного управління – поєднанням приватного нормотворення платформ і публічних режимів регулювання. На основі даних UNCTAD, WTO та OECD показано зростання масштабів платформно-опосередкованих операцій, посилення концентрації цифрових ринків і підвищення економічної ваги цифрового сектору. Зроблено висновок про необхідність адаптації міжнародної економічної політики до платформо-орієнтованої моделі розвитку з урахуванням конкуренції, цифрової справедливості та сталості.

Ключові слова: цифрові платформи; інституціоналізація; цифрова торгівля; міжнародне економічне регулювання; мережеві ефекти; дані; екосистеми.

Актуальність теми. Цифровізація стала одним із визначальних чинників трансформації сучасної системи міжнародних економічних відносин (МЕВ), змінюючи не лише технології виробництва й обміну, а й механізми координації економічної діяльності у транскордонному просторі. У цьому контексті цифрові платформи виступають не просто каналами електронної комерції, а інфраструктурними вузлами глобальних ринків, через які організовується торгівля товарами й послугами, платежі, логістика, комунікації та доступ до даних.

Емпірично масштаб цифровізації МЕВ відображає динаміка електронної комерції: за даними UNCTAD, бізнес-продажі в е-

commerce у 43 країнах зросли з 17 трлн дол. США у 2016 р. до 27 трлн дол. США у 2022 р. [1, С. 8]. Паралельно відбувається поглиблення «матеріальності» цифрової економіки через інфраструктуру: дата-центри у 2022 р. спожили близько 460 ТВт-год електроенергії, а до 2026 р. прогнозується подвоєння цього показника [1, С. 19]. Такі тенденції означають, що платформи дедалі частіше впливають на МЕВ не лише через транзакції, а й через стандарти, правила доступу, алгоритмічні процедури й зовнішні ефекти.

Проблематика інституціоналізації платформ стає особливо актуальною з огляду на зростання концентрації цифрових ринків. UNCTAD підкреслює високий ступінь концентрації та ризики для споживачів і конкуренції; водночас частка продажів п'яти найбільших цифрових транснаціональних корпорацій зростає з 21% у 2017 р. до 48% у 2025 р. [2]. Це є сигналом переходу від «ринкової» ролі платформ до ролі суб'єктів, здатних задавати правила і перерозподіляти вигоди в межах глобальних ланцюгів створення вартості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади аналізу цифрових платформ сформовано у межах теорії двосторонніх ринків і мережевих ефектів. Класична робота Ж.-Ш. Роше та Ж. Тіроля доводить, що платформи координують взаємодію різних груп користувачів через специфічні механізми ціноутворення та правил доступу, що відрізняє їх від звичайних фірм-посередників [3, С. 992–995].

Сучасна економічна література дедалі частіше трактує цифрові платформи як домінуючу організаційну форму цифрової доби. А. Gawer наголошує, що платформи та екосистеми визначають архітектуру взаємодії учасників ринку і формують стійкі режими координації, які виходять за межі окремих компаній [4]. У свою чергу, М. Kenney та J. Zysman підкреслюють, що платформна економіка змінює конфігурацію глобалізації: економічна взаємодія дедалі більше проходить через приватні цифрові інфраструктури, а отже – через правила доступу, дані й алгоритми, що контролюються обмеженим колом суб'єктів [5].

Інституційні основи дослідження спираються на підхід Д. Норта (інститути як «правила гри» та механізми зменшення невизначеності) [6, С. 3–4] і О. Вільямсона (інститути як інструмент зниження трансакційних витрат та впорядкування контрактних відносин) [7]. Поєднання цих підходів дозволяє розглядати платформи не лише як

бізнес-моделі, а як суб'єкти, що продукують і підтримують правила взаємодії у транскордонному середовищі.

У вітчизняному науковому дискурсі проблематика цифрових платформ і цифровізації МEB розширюється. Зокрема, у публікаціях українських авторів акцентується роль цифрових платформ як драйверів розвитку та інструментів інтеграції фінансових, логістичних і торговельних сервісів [8]. Дослідження цифровізації міжнародних економічних відносин також відображають еволюцію електронної торгівлі та цифрових стандартів, що формують нові межі міжнародної взаємодії [9]. Разом з тим, інституційна роль платформ у МEB потребує подальшого поглиблення: у багатьох роботах платформи залишаються «технологічними посередниками», тоді як емпірично вони дедалі частіше виконують функції нормотворення та контролю.

Методологічна основа: інституціональний і системний підходи; методи порівняння, узагальнення та логічного моделювання; аналіз статистичних даних і аналітичних матеріалів UNCTAD, WTO, OECD; елементи причинно-наслідкового аналізу (ідентифікація механізмів «платформа → правило/алгоритм → поведінка учасників → ефекти для МEB»).

Метою статті є обґрунтування інституціоналізації цифрових платформ у системі міжнародних економічних відносин та визначення її наслідків для трансформації ключових форм міжнародної економічної взаємодії.

Викладення основного матеріалу. Інституціоналізацію цифрових платформ доцільно розглядати як процес становлення їх у ролі стійких інституційних **суб'єктів**, які формують правила та механізми міжнародної економічної взаємодії. Якщо в класичному розумінні інститути закріплюються через державні норми або міждержавні угоди, то платформи створюють **приватні режими регулювання** із фактично екстериторіальним характером дії: правила користування та доступу є обов'язковими для учасників, незалежно від їх юрисдикції, якщо вони взаємодіють у межах платформи.

З позицій Д. Норта інститути задають «правила гри», зменшуючи невизначеність [6]. Платформи зі свого боку задають правила доступу та взаємодії у цифровому середовищі – через умови користування, політики модерації, стандарти ідентифікації, вимоги до контенту/товарів/платежів, процедури вирішення спорів. У термінах О. Вільямсона, вони знижують трансакційні витрати координації

(пошук контрагента, укладання угоди, контроль виконання), але одночасно концентрують контроль над параметрами взаємодії [7].

Ключова відмінність платформного інститутоутворення полягає у **алгоритмічній природі** контролю: правила «вбудовані» у цифрову архітектуру (ранжування, рекомендації, рейтинг, доступ до аудиторії, рекламні інструменти). Отже, інституціоналізація платформ у МЕВ означає не лише зростання їх ринкової частки, а й **підпорядкування транскордонної взаємодії технологічно-нормативній рамці**, яку задає платформа. Процес інституціоналізації є багаторівневим і охоплює взаємопов'язані рівні (таблиця).

Таблиця

Рівні інституціоналізації цифрових платформ у системі міжнародних економічних відносин

Рівень	Основні характеристики	Прояв у МЕВ
Нормативний	правила доступу, стандарти, вирішення спорів	приватні режими регулювання транскордонних операцій
Організаційний	формування платформних екосистем; інтеграція сервісів	конвергенція торгівлі, платежів, логістики, даних
Технологічний	алгоритмічне управління; великі дані; стандартизація	автоматизація правил і уніфікація процедур взаємодії
Ринковий	мережеві ефекти; масштабування; концентрація	посилення ринкової влади і перерозподіл ренти

Джерело: розроблено автором

Логіка взаємодії рівнів така: **нормативний рівень** задає правила доступу, стандарти поведінки та процедури контролю (умови користування, комплаєнс, модерація, механізми вирішення спорів), а їх дієвість забезпечується тим, що вони «вбудовані» у **технологічний рівень** – платформну архітектуру та алгоритми (ранжування, рекомендаційні системи, рейтинги), які автоматизують виконання правил і санкціонують відхилення. **Організаційний рівень** закріплює залежність учасників через екосистеми (платежі, логістика, реклама, аналітика даних), формуючи комплексну інфраструктуру доступу до міжнародних ринків і зменшуючи альтернативність каналів взаємодії. У результаті на **ринковому рівні** посилюються мережеві ефекти та ефект масштабу, що підвищує бар'єри виходу для бізнес-користувачів

і сприяє концентрації та закріпленню ринкової влади платформ. Сукупно це означає, що платформа переходить від ролі посередника до **інституційного суб'єкта МЕВ**, здатного квазі-регуляторно впливати на параметри транскордонної взаємодії та перерозподіл вигод у глобальних ланцюгах створення вартості.

У міжнародній торгівлі платформи знижують бар'єри входу для малих і середніх підприємств через зменшення витрат пошуку, просування та укладання угод. Водночас вони «переносять» центр координації торгівлі з міждержавних процедур у приватні правила доступу та ранжування. Зростання бізнес-продажів у e-commerce (17 → 27 трлн дол. у 2016–2022 рр.) [1; 13] свідчить не лише про зростання цифрових каналів збуту, а й про розширення сфери, де правила платформи фактично виконують роль інституційних обмежень і стимулів.

Рисунок. Логіка інституціоналізації цифрових платформ у МЕВ
(узагальнено)

Джерело: розроблено автором

Причинно-наслідковий механізм можна подати так: цифрова платформа забезпечує бізнесу швидкий вихід на міжнародну

аудиторію, унаслідок чого компанії приймають її правила гри – комісійні умови, вимоги до контенту, політики доставки та повернень. Далі алгоритмічні інструменти ранжування й рекомендацій формують нерівномірний розподіл видимості товарів і продавців, що поступово трансформується в економічну залежність бізнес-користувачів від платформної інфраструктури доступу до ринку. За цих умов платформа набуває інституційної спроможності змінювати ключові параметри торгівлі – правила доступу, стандарти, комісії та процедури взаємодії – створюючи ефекти, які виходять за межі національних юрисдикцій і впливають на транскордонну економічну взаємодію.

Особливість цифрового етапу МЕВ полягає у масштабуванні послуг, що постачаються через комп'ютерні мережі. WTO розвиває вимірювання цифрової торгівлі послугами через Digitally Delivered Services Trade Dataset, який охоплює понад 200 економік і дає оцінки послуг, що постачаються через Інтернет, застосунки, e-mail, відеозв'язок і цифрові платформи [10]. У 2024 р. WTO також повідомляла про запуск/оновлення глобального хабу даних, де цифрово доставлені послуги є окремим виміром аналізу [11].

Для МЕВ це означає зміщення акценту: якщо раніше ключовими інститутами торгівлі послугами були міждержавні правила (зобов'язання, режими доступу до ринку), то нині значна частина транскордонної взаємодії проходить через приватні цифрові інфраструктури, де параметри доступу визначаються платформами (ідентифікація, верифікація, правила використання контенту, комісії, порядок вирішення спорів). У результаті інституціоналізація платформ у сфері послуг проявляється як інфраструктуризація: платформа – це не лише «ринок», а інституційно значущий канал доступу і контролю.

Цифрові платформи змінюють логіку мобільності праці, формуючи умови для дистанційної зайнятості та «віртуальної міграції». У межах платформної економіки праця може бути транскордонною без фізичного переміщення працівника, але з підпорядкуванням правилам платформи (рейтинги, санкції, стандарти виконання, доступ до замовлень). Це створює новий інституційний виклик для МЕВ: трудові відносини стають гібридними – між контрактом, сервісною угодою та алгоритмічним контролем.

Нарощування інституційної ролі платформ відбувається на тлі високої концентрації цифрових ринків. UNCTAD прямо вказує на ризики для споживачів і необхідність зміни траєкторії розвитку в

умовах концентрованих цифрових ринків [2]. Емпіричним маркером інституційного посилення є також зростання частки продажів п'яти найбільших цифрових МНК до 48% у 2025 р. (проти 21% у 2017 р.) [2]. Це має прямий причинний зв'язок з інституціоналізацією: концентрація підвищує здатність платформи задавати стандарти й перетворювати приватні правила на де-факто ринкові інститути.

Водночас спостерігається **гібридизація** регулювання: публічні інститути намагаються «наздогнати» приватні режими. Показовим прикладом є **Digital Markets Act (DMA)** ЄС, який вводить набір «do's and don'ts» для «gatekeepers» [12] і фіксує перелік перших шести компаній-гейткіперів, визначених Європейською Комісією 6 вересня 2023 р. [13]. DMA ілюструє інституціоналізацію на міждержавному рівні як реакцію на платформну владу: держава/наднаціональні інститути формалізують обмеження там, де приватні правила платформ уже стали фактичними інституційними рамками [15].

Доказовість висновків щодо інституційного зсуву посилюється статистикою, яка демонструє економічну вагу цифрового середовища. По-перше, UNCTAD фіксує швидке зростання бізнес-е-commerce у вибірці 43 країн [1, С. 13], що відображає масштаб ринку, де платформи є інфраструктурними координаторами транскордонного обміну. По-друге, OECD показує стійке зростання ІКТ-сектору: середній темп зростання ІКТ-сектора в країнах ОЕСР у 2020 р. оцінено на рівні 6,6%, а у 2023 р. – 7,6% [14, С. 25–33]. Це важливо, оскільки платформи функціонують у середовищі, де цифрові галузі демонструють відносну стійкість і темпи зростання, що підсилює «тяжіння» економічної активності до платформної інфраструктури. По-третє, інфраструктурні ефекти цифровізації, включно з енергоспоживанням дата-центрів та екологічними наслідками ІКТ, вказують, що платформи дедалі частіше стають об'єктом міжнародних стандартів і політик сталості [1, С. 16]. Отже, інституціоналізація – це не тільки про ринки й конкуренцію, а і про формування нових міжнародних «правил прийнятності» цифрової інфраструктури.

Висновки. Інституціоналізація цифрових платформ у системі міжнародних економічних відносин постає як процес набуття ними ролі стійких інституційних суб'єктів, що задають правила доступу, стандарти обміну та алгоритмічні механізми координації транскордонної взаємодії. Запропонована багаторівнева модель (нормативний, організаційний, технологічний і ринковий рівні) показує, що інституційна сила платформ формується через поєднання

приватного нормотворення, алгоритмічного контролю та мережевих ефектів, які закріплюють економічну залежність учасників ринку. Емпіричні дані UNCTAD і OECD підтверджують масштаб і стійкість цифрового середовища, а також посилення концентрації цифрових ринків, що підвищує інституційну спроможність найбільших платформ. Унаслідок цього трансформуються ключові форми МЕВ – міжнародна торгівля, торгівля послугами та мобільність праці – і формується зсув до платформо-орієнтованої моделі, де значна частина регулятивної функції реалізується приватними правилами платформ. Відповіддю на ці зміни стає гібридизація регулювання: поряд із платформними режимами посилюється публічне наднаціональне врядування, що вказує на інституційне закріплення платформної влади та потребу адаптації міжнародної економічної політики.

1. United Nations Conference on Trade and Development. Digital Economy Report 2024: Overview. Shaping an environmentally sustainable and inclusive digital future. Geneva, 2024. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/der2024_overview_en.pdf (дата звернення: 10.11.2025).
2. United Nations Conference on Trade and Development. Highly concentrated digital markets put consumers at risk – here's how to change course. 2025. URL: <https://unctad.org/news/highly-concentrated-digital-markets-put-consumers-risk-heres-how-change-course> (дата звернення: 10.11.2025).
3. Rochet J.-C., Tirole J. Platform Competition in Two-Sided Markets. *Journal of the European Economic Association*. 2003. DOI: <https://academic.oup.com/jeea/article-abstract/1/4/990/2280902> (дата звернення: 11.11.2025).
4. Gawer A. Digital Platforms and Ecosystems: Remarks on the Dominant Organizational Forms of the Digital Age. *Innovation: Organization & Management*. 2022. DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14479338.2021.1965888> (дата звернення: 11.11.2025).
5. Kenney M., Zysman J. The Rise of the Platform Economy. *Issues in Science and Technology*. 2016. URL: <https://issues.org/rise-platform-economy-big-data-work/> (дата звернення: 11.11.2025).
6. North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. URL: https://epistemh.pbworks.com/f/8.%20Institutions__Institutional_Change_and_Economic_Performance.pdf (дата звернення: 13.11.2025).
7. Williamson O. E. The Economic Institutions of Capitalism: Firms, Markets, Relational Contracting. New York : Free Press, 1985.
8. Новікова Н., Дьяченко О., Гончаренко О. Цифрові платформи як драйвер розвитку економіки. *Scientia fructuosa*. 2023. № 4 (150). С. 47–66. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/download/1881/1746> (дата звернення: 13.11.2025).
9. Грабинський І., Українець Л. Еволюція цифровізації міжнародних економічних відносин. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5350/5294> (дата звернення: 15.11.2025).
10. World Trade Organization. Digitally Delivered Services Trade Dataset. (оновлено: липень 2025). URL:

https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/gstdh_digital_services_e.htm?utm_source (дата звернення: 15.11.2025). **11.** World Trade Organization. New Global Services Trade Data Hub and updated datasets. 11 Apr 2024. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/services_trade_data_hub_e.htm (дата звернення: 16.11.2025). **12.** European Commission. About the Digital Markets Act (DMA). URL: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma_en?utm_source (дата звернення: 16.11.2025). **13.** European Commission. Commission designates six gatekeepers under the Digital Markets Act. 06 Sep 2023. URL: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-designates-six-gatekeepers-under-digital-markets-act-2023-09-06_en?utm_source (дата звернення: 17.11.2025). **14.** OECD. *OECD Digital Economy Outlook*. 2024. Vol. 1. Paris : OECD Publishing, 2024. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/05/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-1_d30a04c9/a1689dc5-en.pdf?utm_source (дата звернення: 18.11.2025). **15.** Mazaraki N. Gatekeepers' obligations vested in the Digital Markets Act. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*. 2024. URL: <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/article/view/2183/2230> (дата звернення: 01.12.2025).

REFERENCES:

1. United Nations Conference on Trade and Development. Digital Economy Report 2024: Overview. Shaping an environmentally sustainable and inclusive digital future. Geneva, 2024. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/der2024_overview_en.pdf (data zvernennia: 10.11.2025). **2.** United Nations Conference on Trade and Development. Highly concentrated digital markets put consumers at risk – here's how to change course. 2025. URL: <https://unctad.org/news/highly-concentrated-digital-markets-put-consumers-risk-heres-how-change-course> (data zvernennia: 10.11.2025). **3.** Rochet J.-C., Tirole J. Platform Competition in Two-Sided Markets. *Journal of the European Economic Association*. 2003. DOI: <https://academic.oup.com/jeea/article-abstract/1/4/990/2280902> (data zvernennia: 11.11.2025). **4.** Gawer A. Digital Platforms and Ecosystems: Remarks on the Dominant Organizational Forms of the Digital Age. *Innovation: Organization & Management*. 2022. DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14479338.2021.1965888> (data zvernennia: 11.11.2025). **5.** Kenney M., Zysman J. The Rise of the Platform Economy. *Issues in Science and Technology*. 2016. URL: <https://issues.org/rise-platform-economy-big-data-work/> (data zvernennia: 11.11.2025). **6.** North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. URL: https://epistemh.pbworks.com/f/8.%20Institutions__Institutional_Change_and_Economic_Performance.pdf (data zvernennia: 13.11.2025). **7.** Williamson O. E. The Economic Institutions of Capitalism: Firms, Markets, Relational Contracting. New York : Free Press, 1985. **8.** Новікова Н., Дьяченко О., Гончаренко О. Цифрові платформи як драйвер розвитку економіки. *Scientia fructuosa*. 2023. № 4 (150). С. 47–66. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/download/1881/1746> (data zvernennia: 13.11.2025). **9.** Hrabynskiy I., Ukrainets L. Evoliutsiia tsyfrovizatsii mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2024. № 70. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5350/5294> (data zvernennia: 15.11.2025). **10.** World Trade Organization. Digitally Delivered Services Trade Dataset. (onovleno: lypen 2025). URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/gstdh_digital_services_e.htm?utm_source (data zvernennia: 15.11.2025). **11.** World Trade Organization. New Global Services Trade Data Hub and updated datasets. 11 Apr 2024. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/services_trade_data_hub_e.htm (data zvernennia: 16.11.2025). **12.** European Commission. About the Digital Markets Act (DMA). URL: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma_en?utm_source (data zvernennia: 16.11.2025). **13.** European Commission. Commission designates six gatekeepers under the Digital Markets Act. 06 Sep 2023. URL: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-designates-six-gatekeepers-under-digital-markets-act-2023-09-06_en?utm_source (data zvernennia: 17.11.2025). **14.** OECD. *OECD Digital Economy Outlook*. 2024. Vol. 1. Paris : OECD Publishing, 2024. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/05/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-1_d30a04c9/a1689dc5-en.pdf?utm_source (data zvernennia: 18.11.2025). **15.** Mazaraki N. Gatekeepers' obligations vested in the Digital Markets Act. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*. 2024. URL: <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/article/view/2183/2230> (data zvernennia: 01.12.2025).

Ventsuryk A. M. ^[1; ORCID ID: 0000-0002-1583-664X],

Candidate of Economics (Ph.D.), Associate Professor

¹*National University of Water and Environmental Engineering, Rivne*

INSTITUTIONALIZATION OF DIGITAL PLATFORMS IN THE SYSTEM OF INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

This paper investigates the institutionalization of digital platforms within the system of international economic relations (IER) under accelerating global digitalization. It contends that platforms have evolved from tools of electronic commerce into comparatively stable institutional actors that shape cross-border market access, define standards of exchange, and implement algorithmic coordination of transactions across jurisdictions. Institutionalization is conceptualized as a multi-level process that contributes to a hybrid architecture of global economic governance, in which private platform rule-making interacts with public national and supranational regulation.

Methodologically, the study combines institutional and systems approaches with comparative analysis, analytical generalization, and logical modeling. Causal reasoning is operationalized through the chain «platform → rule/algorithm → participant behavior → outcomes for IER», which links

platform design (terms of use, access criteria, pricing and commission rules, ranking and recommendation systems, reputation mechanisms, data policies, and dispute-resolution procedures) to changes in incentives, visibility, transaction costs, and the dependency of firms and users on platform infrastructure.

The article proposes a multi-level framework that distinguishes four mutually reinforcing dimensions of platform institutionalization: normative (rules of access, standards, compliance and enforcement), technological (algorithmic control embedding rules into digital architecture and automating monitoring), organizational (ecosystem formation through integrated payments, logistics, advertising and analytics), and market (network effects and scale economies that reinforce market power and reshape the distribution of value along global value chains). Drawing on evidence reported by UNCTAD, WTO and OECD, the paper highlights the expansion of platform-mediated operations, the intensification of digital market concentration, and the rising macroeconomic weight of the ICT sector. The findings suggest that platform institutionalization reconfigures trade in goods and digitally delivered services, affects cross-border labour participation, and raises policy challenges related to competition, digital fairness, and sustainability.

Keywords: digital platforms; institutionalization; digital trade; international economic regulation; network effects; data; ecosystems.

Отримано: 11 грудня 2025 року
Прорецензовано: 16 грудня 2025 року
Прийнято до друку: 18 грудня 2025 року